

Každý hráč, který nastoupí k soutěžnímu utkání, musí mít platnou zdravotní prohlídku. Povinnost absolvovat kontrolu u praktického lékaře stanovuje vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR.

Vyhláška má za cíl chránit zdraví sportovců a předejít tak akutním zhoršením zdravotního stavu během sportovní činnosti, které mohou mít fatální následky. Veškeré sportovní organizace včetně basketbalu jsou tak zavázány tuto vyhlášku dodržovat. Především je ale v zájmu každého sportovce mít neustále přehled o svém zdravotním stavu.

Legislativa ČR

Od 1. 1. 2014 je účinná nová Vyhláška o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu, vydaná Ministerstvem zdravotnictví ČR pod č. 391/2013 Sb. Tato vyhláška zavádí povinnost zdravotních prohlídek pro všechny sportovce účastnící se organizovaných soutěží. Na jejím základě je pak ČBF povinna kontrolovat platnost těchto zdravotních prohlídek u svých členů hrajících soutěže.

Definice typu sportovce

Výše zmíněná vyhláška definuje, kdo je „**výkonnostní sportovec**“, kdo „**vrcholový sportovec**“, a jaké typy lékařských prohlídek musí úspěšně absolvovat pro provozování určitého druhu sportovní činnosti.

Výkonnostním sportovcem je osoba, která vykonává výkonnostní sport v organizovaných sportovních soutěžích nebo se na ně připravuje, a která je registrována v organizaci, která organizuje sportovní soutěže.

Vrcholovým sportovcem je osoba, která vykonává **vrcholový sport na úrovni státní reprezentace nebo osoba, která se k reprezentaci připravuje jako člen sportovního centra mládeže** nebo obdobného zařízení pro přípravu sportovců.

Každý hráč v jakékoliv věkové kategorii hrající soutěž za oddíl, který je členem ČBF, je z pohledu této vyhlášky považován pouze za výkonnostního sportovce.

Typy lékařské prohlídky

Každý **výkonnostní sportovec** musí absolvovat:

vstupní lékařskou prohlídku – absolvuje sportovec obvykle pouze jednou, a to před registrací v ČBF; při první prohlídce u lékaře (při změně lékaře může nový lékař provádět opět vstupní prohlídku, především pokud nemá k dispozici veškerou předchozí zdravotní dokumentaci sportovce);

pravidelnou lékařskou prohlídku – absolvuje sportovec každých 12 měsíců.

Obsah lékařské prohlídky

Obsahem každé lékařské prohlídky (vstupní i pravidelné) musí být tzv. “základní vyšetření“:

- rodinná anamnéza se zaměřením na výskyt náhlého úmrtí;
- sportovní anamnéza se zaměřením na provozovanou pohybovou aktivitu posuzované osoby a popis druhu, časové a fyzické náročnosti sportu, pro který je posuzována;
- rozbor údajů o dosavadním vývoji zdravotního stavu posuzované osoby a dosud prodělaném onemocnění a užívaných léčivých přípravků s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost posuzované osoby ke sportu nebo tělesné výchově, k nimž je posuzována;
- komplexní fyzikální vyšetření s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů posuzované osoby, které budou zatěžovány sportem nebo tělesnou výchovou, k nimž je posuzována;
- rozbor údajů o vykonávaném sportu nebo tělesné výchově.

Vstupní lékařská prohlídka pro výkonnostního sportovce vedle základního vyšetření dále obsahuje:

- zjištění základní antropometrie;
- standardní klidové elektrokardiografické vyšetření (měření EKG);
- laboratorní a jiná odborná vyšetření, **pokud to vyžaduje zdravotní stav** zjištěný základním vyšetřením nebo pokud je to nutné s ohledem na věk posuzované osoby nebo zdravotní náročnost sportu a předpokládanou intenzitu zatížení a objem tréninku.

Pravidelná lékařská prohlídka obsahuje vedle základního vyšetření laboratorní a další odborná vyšetření, **pokud to vyžaduje** zdravotní stav posuzované osoby zjištěný základním vyšetřením nebo zdravotní náročnost sportu nebo předpokládaná intenzita zatížení a objemu tréninku.

Lékař a formulář

Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách v § 51, odst. 4 písm. b), pak stanoví, že zdravotní způsobilost k výkonnostnímu sportu v organizovaných sportovních soutěžích posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel nebo poskytovatel v oboru tělovýchovné lékařství. V souladu s § 42 odst. 1 písm. b) a odst. 2 tohoto zákona je tímto poskytovatel (lékař) v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost.

Pro lékařský posudek není zákonem předepsaný žádný konkrétní formulář. Lékaři postupně v praxi vytvořili formulář, který ČBF doporučuje používat u žádosti o posouzení zdravotní způsobilosti. Akceptovány budou i jiné podoby formuláře, ze kterých bude jasné patrné, o jaký typ prohlídky se jednalo (výkonnostní/vrcholová, vstupní/pravidelná) a že se jednalo o prohlídku pro sportovní disciplínu basketbal.

Každý hráč musí mít v den nastoupení k utkání lékařský posudek vydaný poskytovatelem zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost anebo poskytovatelem zdravotních služeb v oboru tělovýchovné lékařství, se závěrem, že je hráč zdravotně způsobilý hrát basketbal.

Lékařský posudek nesmí být starší 12 měsíců.

Za dodržování povinností odpovídá oddíl.

Závěr a shrnutí

Každý hráč tedy musí mít v době nastoupení k utkání platný lékařský posudek pro hraní basketbalu. Při zařazení hráče na soupisku existenci a platnost takového posudku potvrdí sekretář oddílu aktivně ve FISu. Řídící orgán soutěže, tedy příslušný sekretariát, výkonný výbor, či ligová komise může kdykoliv provést kontrolu platnosti lékařského posudku u jakéhokoliv hráče prostřednictvím žádosti na oddíl, kde je registrován. Tento oddíl pak má povinnost dodat kopii lékařského posudku do 10 dnů.

Časté otázky

Potřebuji lékařskou prohlídku, abych mohl hrát, co mám dělat?

Je potřeba zajít je svému praktickému lékaři se žádostí o lékařský posudek a prohlídku absolvovat.

Potřebuje lékařskou prohlídku každý hráč?

Ano. Každý hráč či hráčka nastupující v soutěžích ČBF v každé věkové kategorii od přípravky po veterány musí absolvovat lékařskou prohlídku.

Může mi lékařskou prohlídku provést můj praktický lékař?

Ano. Lékařskou prohlídku může provést praktický lékař i dětský praktický lékař.

Jak často musím chodit na prohlídku?

Po první vstupní lékařské prohlídce musí každý organizovaný sportovec (hráč) absolvovat pravidelnou lékařskou prohlídku minimálně jednou za 12 měsíců.

Mám lékařskou prohlídku na letní tábor, která je platná na 12 měsíců. Mohu ji využít i pro basketbal?

NE. Je třeba mít lékařskou prohlídku se zaměřením na konkrétní sport, tedy na basketbal. Z lékařského posudku musí být jasně patrné, že je hráč zdravotně způsobilý hrát basketbal.

Musím mít lékařský posudek s sebou na utkání, abych mohl nastoupit?

Ne. Lékařský posudek není přímo při soutěžních utkáních nijak kontrolován. Kontroly probíhají mimo utkání v průběhu sezóny u sekretářů oddílu.

Komu mám lékařský posudek předložit?

Kopii lékařského posudku předáte odpovědné osobě svého oddílu (nejčastěji trenér). Kontrola hráčů ze strany ČBF pak probíhá prostřednictvím oddílového sekretáře.

Musím o lékařskou prohlídku dopředu zažádat?

Záleží na vašem praktickém lékaři, ale obvykle ne. Stačí jen při návštěvě lékaře přinést vyplněnou žádost o provedení prohlídky.

O jaký druh lékařské prohlídky mám lékaře žádat, tedy, co mám na formuláři zaškrtnout?

Hráč účastnící se soutěží ČBF žádá o lékařskou prohlídku k výkonnostnímu sportu, pro sportovní disciplínu BASKETBAL. Druh lékařské prohlídky žadatel volí podle toho, jestli již dříve lékařskou prohlídku absolvoval. Pokud NE, pak žádá o vstupní prohlídku. Pokud již dříve vstupní prohlídku pro BASKETBAL absolvoval, žádá o pravidelnou prohlídku.

Co když můj lékař odmítne lékařskou prohlídku provést?

Praktický lékař má dán postup, který má dodržet. Je vhodné případně na tento článek odkázat (předložit jej lékaři). Pokud by i nadále odmítal, je vhodné zvážit návštěvu jiného lékaře.